

Obsah

Luis F. Ladaria

PŘEDMLUVA.....	5
ZKRATKY.....	9

Tomáš Špidlík

SYMBOLICKÁ TEOLOGIE JAKO OSPRAVEDLNĚNÍ UMĚNÍ

ÚVOD.....	13
1. TAJEMSTVÍ POZNÁNÍ.....	21
Cogito ergo sum	21
Různé způsoby poznání	22
Poznání smysly: objevit přirozené věci	23
První pochybnosti o hodnotě smyslového poznání.....	24
Intelektuální poznání	27
Rozpor mezi racionálním principem a konkrétním životem	29
Pravda jako život podle ruských autorů	31
Neslučitelnost racionalistického postoje s „živým Bohem“ biblického zjevení	34
Otázka poznání u církevních otců.....	35
Dostojevského podobenství	37
Některé otázky současné filosofie.....	40
Nový koncept svobody	41

Drama tvůrčí svobody podle Berďajeva	44
Kristologická svoboda podle Dostojevského	47
Závěr	50
Krátké shrnutí úvah Lva Šestova.....	52
2. SYMBOLICKÁ TEOLOGIE	56
Krátký historický úvod	56
Problém scholastiků: přirozený a nadpřirozený řád	58
Vladimír Losskij – symbolická teologie	61
Proměňující vize	63
Zlo změněné v dobro prostřednictvím pokání	65
Kontemplace	69
Stupně kontemplace – schéma Evagria	70
Teologie	72
Symbolická hodnota textů Písma	74
Diskuze otců o hodnotě teologických pojmů.....	75
Rizika symbolické teologie	78
Umělecká vize – konkrétní užití duchovní kontemplace...81	
Pojem krásy	83
Tři aspekty uměleckého symbolu	84
Geneze uměleckého díla podle	
ruského myslitele Semjona Franka	86
Umělecká geneze ikony podle Florenského.....	88
Sjednocující funkce umění podle Vjačeslava Ivanova	90
3. KRISTOLOGICKÁ KRÁSA	92
Vtělený Ježíš, plnost krásy.....	92
Následování Krista	97
Poznání sebe	98
Objev „přirozenosti“ u antických Řeků	100
Obraz Boží ve svobodě	104
Definice Boëthia	106
Podstatnou výsadou osoby je její agapický charakter	107
Růst agapické lásky v manželství.....	109

Agapické vztahy posvěcené v církvi.....	111
Prostřednictvím svého Ducha	
Kristus stále zůstává přítomen v církvi.....	112
Poznání osob	115
4. KRISTUS – SLOVO OTCE	117
Tajemství Slova.....	117
Neomylnost slov církve.....	119
Jak můžeme chápat slova vyřčená jinými?	120
Hlas církve v liturgii	121
Ikona – viditelné slovo, hlásání pravdy	124
Obraz jako východisko duchovního výstupu.....	126
Ikona jako předmět úcty	127
Obraz posvěcený modlitbou	129
Zpěv.....	131
Krása liturgie	133
Estetická výchova	135
Biblické dějiny světa jako umělecké dílo Boží.....	137
5. OSLAVENÝ SVĚT.....	147
Svět v evropské gnozeologii	147
Původ antinomií v řecké antické moudrosti.....	149
Usmíření antinomií v Kristu	150
Učení církevních otců	152
Utéci ze světa, nebo jej kontemplovat?.....	155
Ikonografické vidění rozšířené	
na kontemplaci celého světa	157
Diskuze vyvolané Řehořem Palamou.....	160
Duchovní důsledky kontemplativního postoje:	
povinnost proměnit svět.....	162
Eschatologická vize	166
Různé typy křesťanského eschatologismu.....	170
Teilhard de Chardin a Solovjov o žhoucím	
tajemství světa, ukrytém pod jeho skořápkou.....	172

SYMBOL JAKO PŘÍSTUP K TAJEMSTVÍ SVĚTA

Kladené otázky.....	177
Ani církev není vyňata z této oblasti.....	184
Slovo nás osvěcuje moudrostí	187
Láska se obléká do věcí.....	190
Privilegovaný jazyk.....	200
Vycházet z vykoupení	207
Poznání Boha, které zachraňuje	209
Jednota mezi člověkem a Bohem v Ježíši Kristu	212
Láska a propast hříchu.....	216
„Vše subsistuje v něm“	220
Eucharistie zjevuje jednotu mezi světem a Bohem	223
Symbol, výraz této jednoty	226
Rozhodující přínos umění.....	228
Poznání, které vyzařuje život	235
Povolání k tvořivosti.....	241

ŽIVOTNÍ CESTA TOMÁŠE ŠPIDLÍKA K OSPRAVEDLNĚNÍ UMĚNÍ

1. Umění a integrální poznání Tomáše Špidlíka.....	247
2. K pramenům životní cesty	
Tomáše Špidlíka k ospravedlnění umění	251
3. Bibliografie Tomáše Špidlíka k tématu umění.....	264